

Dagens frågor

Pamparnas diktatur

Att man aldrig någonsin skall lita på kommunister har varit klart åtminstone sedan Lenins dagar. Han är, om inte upphovsman, så dock den i vår tid främst aktuella profeten för maximen att ändamålet helgar medlen. För kommunisterna är som bekant varje bedrägeri, varje löftesbrott, varje form av svek tillåtet blott det kan påskynda utvecklingen till proletariats diktatur.

Nu måste man alltså räkna med något av samma attityd till givna löften från de svenska socialdemokraternas sida, nämligen sedan de lagt fram propositionen om AP-fonden för aktieförvärv. De första 500 miljonerna betecknas dessutom som en början. Regeringen, märk väl inte riksdagen, skall kunna besluta att beloppet ökas.

Var och en som deltog i 1950-talets strider kring ATP torde erinra sig hur enständigt socialdemokraterna förklarade att deras lösning visst inte innebar en socialiseringsåtgärd. Det gällde bara att effektivt trygga pensionerna åt de gamla — därför borde man ha den socialistiska typen av fondbildning. Än mindre kunde det tänkas att man använde AP-medlen för aktieköp. Inte fick man spekulera så med de gamlas pengar! Dessutom — varje tanke på en så extrem socialiseringspolitik var socialdemokraterna alldeles främmande.

Nu är vi alltså där. Visserligen kan inga politiska löften och inga rättsliga principer gälla för evigt. I grund ändrade förhållanden kan göra löften ohållbara och de rättsliga principerna nödvändiga att reformera. Men då skall också helt nya förutsättningar föreligga. Den nya förutsättning, som ligger bakom socialdemokraternas bedrägeri mot väljarna i ATP-striderna, är tydligen denna: den svenska socialdemokratin har bestämt sig för ett helt socialiserat samhälle. Med aktieförvärvet som vapen i deras hand är det, om de får stanna vid makten, bara en tidsfråga innan Sverige blivit en socialistisk stat — regerad dock icke av proletariats diktatur utan av pamparnas.

Men samtidigt binder de dessbättre ris åt

egen rygg. Efter ett regimskifte har deras politik i själva verket berett väg för en utveckling av ägardemokratin. Genom tämligen enkla lagstiftningsåtgärder kan den nya AP-fondens aktieköp göras till ett instrument för spridning av dess aktier i småposter bland folkets stora massa. Begränsar man aktieantalet för varje köpare och ger gynnsamma avbetalningsvillkor kan fonden komma att göra stor nytta för att stimulera fram det ökade intresse för aktiesparande, som är ett led i de demokratiska oppositionspartiernas gemensamma politik. Vinner dessa partier, som alltmer troligt är, valet redan i höst, har AP-fonden inte hunnit verka och då blir redan föreslagna metoder för utbredd ägardemokrati aktuella. Sitter socialdemokraterna kvar bör de veta att allt vad de köper så småningom kan komma att berövas pamparna och fördelas bland folket.

Sovjetiska diplomater

Inom det välkända Institutet för konfliktforskning i London har en studiegrupp utarbetat och publicerat en rapport om Sovjetunionens framtida strategi. Gruppen har letts av Brian Crozier; bland medlemmarna finns sådana även hos oss kända experter som L B Schapiro och Hugh Seton-Watson. Rapporten har uppmärksamats av ledarskribenter över hela världen. Den utgår från sådana realiteter som Sovjetunionens oförändrade politiska målsättning, dess ofantliga militära överlägsenhet i Europa ifråga om både konventionella stridskrafter och kärnvapen, dess speciella syn på internationell lag och slutligen från västsidans sannolikt illusoriska förväntningar om en avspänning.

Ett kapitel behandlar det sovjetiska spionagesystemet, där ingen nedrustning sker. Riktigare är måhända att tala om två system. Ett lyder under KGB eller säkerhetstjänsten och ett under GRU eller den militära underrättelsetjänsten. Båda tjänsterna arbetar med insamling av militära, ekonomiska och tekniska data, vilket dels sker från öppna källor, dels sker

illegalt. Vidare arbetar de med undergrävande verksamhet inom värdlandets försvar och industri samt med den av kommunister omhuldade "deformationen", dvs förvrängning av fakta och av värden.

Till allt detta måste tjänsterna skaffa inhemska medhjälpare. Att så sker, behöver ingen som har öron att höra med vara i tvivelsmål om. Men rapporten är enastående däri att den publicerar hur många officiella "diplomater" som kunnat identifieras som direkt underställda underrättelseorganisationerna. I Sverige uppger rapporten att dessa är 44 stycken av 147 anmälda sovjetryska tjänstemän, de senare från ambassadören och nedåt.

Denna spionagegrupp är dock förhållandevis liten. I Norge verkar en grupp på 61 av 95 anmälda, men så är också Norge ett Nato-land och dess militära installationer, särskilt uppe i norr, är svåra att övervaka och att nästla sig in i. I Finland råder det speciella förhållandet, att där finns inte mindre än 219 anmälda, av vilka 54 tillhör underrättelse-tjänsterna. Den förra siffran är abnormt stor, men så är det också snarare fråga om övervakare än om vanlig beskickningspersonal. Den bör jämföras med t ex den i Turkiet, där man begränsat antalet anmälda till 100. Men KGB och GRU har hävdats sig väl: av dessa 100 har de sänt ut 53, alltså över 50 procent.

Vad en sådan grupp kan åstadkomma t ex i Sverige är svårt att säga. Byråkrati och dubbelarbete förekommer förmodligen liksom i all rysk förvaltning, och en del av gruppen är sysselsatt med att övervaka den andra. Men tillräcklig skada kan åstadkommas genom att svenskar korrumpas — kanske ibland utan att de själva förstår hur de utnyttjas — genom att stora penningmedel används och genom att förberedelser till även revolutionär skadegörelse pågår. Det oanständiga systemet att låta diplomater medverka till att undergräva värdlandets institutioner kompletteras dessutom från vissa satellitstaters ambassader.

Att komma till rätta med dessa förhållan-

den går endast, och ändå kanske bara delvis, om en stark regering har kraftiga och orädda justitie- och utrikesministrar. I Sverige är det alltså för närvarande uteslutet. Men Storbritannien visade 1971 hur det kan gå till. Efter ett avslöjande utvisades samtidigt 105 ryssar! Inga repressalier skedde i Moskva, där man alltså tyst erkände förhållandet — och förmodligen tålmodigt började att bygga upp beståndet med nytt folk.

Ett steg på vägen

När den parlamentariska sk brottskommissionen, som skulle snabbutreda de aktuella kriminalpolitiska problemen kring särskilt våldsbrottsligheten, tillsattes, uttalades i dessa spalter en förhoppning om krafttag. De förslag kommissionen lagt fram representerar emellertid inte mera än ett första steg på vägen. Treårsplanen för förstärkning av polisen ser i förstone imponerande ut. Men gör man som ordföranden i polisstyrelsen i Stockholm, Lennart Blom, nämligen räknar ner siffrorna till vad de lokalt och i praktiken betyder blir intrycket ett annat. Sannolikt kommer det snart att visa sig att man tagit till i underkant.

En annan anmärkningsvärd punkt är den nytillkommande lag, som skall göra bestämmelserna om frihetsberövande på grund av störande av allmän ordning mer enhetliga. Där vill man sätta en absolut tidsgräns på 6 timmar. Man hoppas då att social myndighet skall hinna ingripa under denna tidsperiod. Om det är bekymmer för frihetskränkningen eller brist på polis resp lokaler, som lett till denna knappa tidsgräns, är inte alldeles klart. Men gränsen är uppenbarligen för knapp för att åtgärden skall ha nämnvärd betydelse ur allmänpreventiv synpunkt. Det är skada. Den som så allvarligt stör allmän ordning att han måste omhändertagas av polisen bör bli föremål för utredning. Det är ett syfte med åtgärden. Men redan vetenskapen om att under inte alltför kort tid, säg 48 timmar, bli berövad friheten för att stå till förfogande för utredning, kan vara ett

starkt avhållande moment för vissa av de fall det här är fråga om. I dagens samhälle behövs sannolikt ett lindrigt tvångsmedel av detta slag för att vi skall komma till rätta med tätorternas ordningsproblem. Släpphänthet gör här större skada än nytta, eftersom den bidrager till att minska människornas respekt för samhällslivets krav på lojalitet och hänsyn gentemot medmänniskan.

Några som också tycks behöva en lektion i lojalitet är de socialvårdstjänstemän, som framfört offentliga massprotester mot kommissionens förslag om bättre samarbete mellan polis och sociala vårdmyndigheter. Deras uppträdande styrker en misstanke, som länge legat nära till hands, nämligen att dessa myndigheter fått alltför stora uppgifter inom vad som mera är kriminalvård än social vård. Om det inte visar sig möjligt att få till stånd ett smidigt och väl fungerande samarbete mellan polisen och dessa myndigheter — och det över hela fältet — kan det uppenbarligen bli nödvändigt att överväga andra gränsdragningar mellan kriminalpolitik och socialpolitik.

Det tåliga samhället

Att några företagsamma ungdomar för övnings skull gjort en film om Viggen, avsedd som propaganda mot svenskt försvar, är en händelse som påtalats i pressen. Det kan knappast vara en tillfällighet, att en annan grupp ungdomar samtidigt gjort en vandringsutställning som också handlar om Viggen. Den är sammanställd vid Konstfack och också den som övningsuppgift. Den består av ett antal skärmar med text och bilder, och den har bl a visats på Stockholms universitet i ett av husen vid Frescati, där någon tjänstvillig person upplåtit plats.

Utställningens karaktär inser man enklast av några textcitat. "Ett spel bakom ryggen på folket", "Hur industrin hotar och staten ger efter", "Militärens intima koppling till NATO" är exempel. Men mitt i det hela är också insprängt en text som inte rör Viggen men däremot förefaller att behandla utställar-

nas situation. Den lyder: "Inre hot. Under efterkrigstiden genomförde krigsmakten hemliga militärövningar, som hade hetsjakt på radikala grupper i samhället. Exempel är "Maskerad front" 1954. Senast i juni 1971 genomförde man en övning av denna typ. Övningen som kallades Operation Jonas förutsatte att Sovjet var angriparen och att vänstergrupper, FNL-ungdomar ställde sig på Sovjets sida och blev landsförrädare."

Om ord kan man tvista, men vad gör dessa FNL-ungdomar annat än att de ställer sig på en angripares sida? Skall man tala om landsförräderi, ligger det annars närmast till hands att peka på texten om militärens nära koppling till NATO. Det är en beskyllning så god som någon, att ansvariga militära myndigheter skulle gå utländsk makts ärenden. Men sådant får alltså sägas, och om man påpekar att det är lögn, kan man förvänta att bli beskylld för att förfölja den samhällstillvända radikala ungdomen.

I själva verket följer denna utställning ett mönster, som inte alls är svårt att urskilja. När statsmakterna äntligen tröttnat på våldet på gatorna och samlar sig till att lägga fram ett förslag om en blygsam ökning av polisens resurser, då höjs i radikala tidningar ramskrin om den nya svenska polisstaten. När det begärs att socialarbetare skall arbeta tillsammans med andra statligt anställda tjänstemän, nämligen poliser, för att både sanera gator och torg och tunnelbanor och rädda nerknarkade ungdomar, då bereds dessa socialarbetare tillfälle att i tidningar och — naturligtvis — i TV-2 meddela hur omöjligt detta skulle vara. Först bör samhället förändras; det är den vanliga visan. Samhället är skyldigt till att brott blir begångna, och så länge samhället inte vill ändra sig till brottslingens förmån, får de som inte vill eller orkar begå brott verkligen skylla sig själva!

När regering och riksdag gör sitt för att kunna sätta effektiva vapen i händerna på de värnpliktiga, för den händelse den olyckan skulle inträffa att vi blir angripna, då höjer

samma radikala ungdomar välregiserade protester mot att sådana vapen får tillverkas. Vigen är ett sådant vapen, inom sitt område tekniskt högt utvecklat, och därför inriktas propagandan direkt mot detta. Ur de radikalas synpunkt tycks det vara ganska likgiltigt på vad sätt samhället förändras. Att det blir förändrat, om Sverige skulle råka ut för och ej kunna stå emot ett angrepp, det är i varje fall säkert.

Vi lever i ett mycket tålmodigt samhälle. Den slutsatsen kan man dra av socialarbetarens protester och av konstfackelevers och filmstuderandes prestationer. Ty samhället betalar. Skattemedel möjliggör deras verksamheter.

Redaktör (s)

Den mycket uppmärksammade bok, som Dala-Demokraterns förra redaktör Gösta Söderlund givit ut och kallat "Redaktör (s)" (Rabén & Sjögren) är utan tvivel i mycket en partsinlaga. Som bekant blev han tvingad bort från sin redaktion av tidningens styrelse, i praktiken av hr Arne Geijer. Söderlund hade länge gjort sig känd som en självständig kritiker, som inte följde partilinjen slaviskt. Det gör ju inte heller tex Aftonbladet, på vars redaktion hr Geijer också har ett betydande inflytande, men den tidningen avviker åt vänster. Detta är man i partiets topp överseende med, helst i dagens läge då samarbetet med kommunisterna inom riksdagen ter sig som en kär nödvändighet. Hr Söderlund tillät sig däremot att kritisera att hr Palme blev statsminister, en inställning som enligt samma partitopp är oförlåtlig.

Gösta Söderlund har redogjort för sin kritik och för vad som föregick hans avsked. Han blottar otrevliga interiörer, men kanske har han delvis ändå skjutit över målet. Ifråga om justitieminister Lennart Geijer är ju detta inte möjligt, och den kritiken är alldeles berättigad. Däremot är det lätt att kritisera mångsyssleriet bland vissa politiker, men för dem

utgör uppdragen ett sammanlagt heltidsarbete som skaffar dem mycket goda inkomster, och vem vill förmena dem att tjäna pengar? Så länge deras egna socialdemokratiska meningfränder inte inser, att de låter sig representeras av topplönade kapitalister, varför skulle hr Arne Geijer och Knut Johansson — för att nu bara nämna några exempel — låta sig hindras i sin vällovliga verksamhet. Söderlunds skrivrier irriterade, och han blev stoppad. Han tycker inte att detta var rätt gjort, men det tycker Arne Geijer, som var den starkare.

Men en sak kommer hr Geijer aldrig förbi. En bidragande orsak till att strid blossade upp kring Dala-Demokratern var att dess redaktör kritiserade, skarpt och bestämt, den uppblåsande revolutionsundervisningen på Brunnsviks folkhögskola. En lärare där avslöjade sig som tillhörande KFML(r). Han var för övrigt med och organiserade strejken vid Arendalsvarvet. En verksamhet som hans, riktad mot det svenska samhället och, om den skulle ha framgång, förödande även för fackföreningsrörelsen, tolererades, av enfald eller feghet, av skolans ledning och av skolans styrelse. Gösta Söderlund skrev sanningen om den och blev till tack kallad "mccarthyist" i LO:s tidskrift Fackföreningsrörelsen. Att detta obehindrat kunde ske under Arne Geijers ögon är redan märkvärdigt. Att denne därefter inte med ett ord stödde Söderlund utan tvärtom var med om att få bort honom är också märkvärdigt.

Den respekt som man har för hr Geijer gör det omöjligt att tro att han handlat, eller underlåtit att handla, av vare sig okunnighet eller feghet. Men nog är det möjligt att bekvämligheten tagit överhanden. Det är besvärligt med kritiker, då man kommit upp till toppen. Slaven på triumfvagnen, som viskade i segrarens öra att han var en dödlig, fyllde visserligen en erkänt nyttig uppgift, men ingen skall tro att han fick något tack för sitt besvär.